

Ochrana dravcov na Slovensku, Kuklovska 5, 841 04 Bratislava, www.dravce.sk

Pripravte si ďalekohľady, prileteli zimní hostia

Tlačová správa

Bratislava, 19. decembra 2017

Slovensko je dôležitou križovatkou zimného putovania vtáctva, pre mnohé sa stane dočasným domovom počas celej zimy. Objavia sa tu tak druhy, ktoré v inom období roka nevidno. V prípade vtákov sa ich pôvod určuje podľa územia, kde hniezdia, teda vychovávajú svoje potomstvo. V chladných dňoch sem prilietajú vtáky z Ruska, Estónska, Litvy, Dánska, či Fínska.

"Prvé prílety zimných návštevníkov registrujeme už od konca septembra, počet druhov i jedincov postupne rastie. Odlet potom prebieha pozvoľne od februára a poslední hostia opúšťajú naše územie v apríli. Typickými zimnými druhmi sú myšiaky severské a kane sivé, menej početne a najmä nenápadne sa vyskytuje sokol kobec. Pozorovania z minulosti naznačujú možnosť veľmi vzácneho záletu sovy snežnej (belane tundrovej). Overených údajov o nej je od roku 1980 iba 11, najmä na východnom Slovensku. Veľmi zaujímavým druhom je severská sova – krahulka hôrna, ktorá sa vyskytla v zime roku 2014 neďaleko Prahy a jedno pozorovanie z územia Českej republiky je aj z tohto roka," informuje Roman Slobodník z Ochrany dravcov na Slovensku.

"K druhom, ktoré u nás hniezdia, teda sú na Slovensku doma, sa na zimu môžu pridať ich spoločníci zo severnejších oblastí. Potvrdení boli hostia z Nemecka, Ruska, Estónska, Litvy, Dánska, Poľska, Fínska. Priletia sem na zastávku počas migrácie, alebo sa tu zdržia celý zimný čas. Vhodné prostredie si vyberú podľa obľúbenej potravy a podľa jej dostupnosti. Orliaky morske sa zhromažďujú (u nás niekedy aj viac ako 10 jedincov) k veľkým tokom, kde majú prístup k potrave - ryby, vodné vtáctvo. Podobne je to v prípade myšiaka, na porastoch lucerny môže byť spolu aj viac ako 100 jedincov. Krahulce sa sťahujú za svoju potravu (spevavce) do miest, kde je potravná ponuka v zime vyššia ako v ostatných častiach roka – na krmidlá, k plodom okrasných drevín a pod. Zaujímavosťou sú zoskupenia myšiarok ušatých v intravilánoch, či myšiarok močiarnych v otvorenej krajine, kde cez noc odpočívajú a za šera sa rozletia na lov," dopĺňa Slobodník.

"Zimné putovanie je pre vtáky náročnou etapou, mnohé z nich v neľahkých podmienkach zahynú v dôsledku vyčerpania, či nedostatku potravy. Nezriedka dochádza k stretu s rôznymi prekážkami, ako sú napríklad drôty elektrických vedení. Našťastie, vďaka projektu LIFE Energia a mimoriadnej snahe všetkých energetických spoločností, sa darí tomuto riziku predchádzať. Dôsledným výskumom sme vybrali tie najviac rizikové časti v rámci 13 Chránených vtáčích území, tam kde sú dôležité cesty putovania vtákov, alebo ich obľúbené zdroje potravy či hniezdiská. Energetiky tu postupne osádzajú viac ako 8 000 prvkov, ktoré sú pre vtáky dostatočne viditeľné, takže prekážku nadletia a dostanú sa bezpečne do svojho cieľa," vysvetľuje Lucia Deutschová z Ochrany dravcov na Slovensku.

Do veľkej miery vplyvajú na úspešnosť migrácie ľudia. Rozhodujúcim faktorom je dostupnosť potravy, či už sú to plochy s prirodzeným výskytom vhodných rastlín a živočíchov, alebo v prípade spevavcov krmidlá - samozrejme pri dodržaní jednoduchých pravidiel.

Doplňujúce informácie:

1. Nočné pozorovanie „veľkej sovy" nemusí znamenať pozorovanie sovy snežnej (belane tundrovej), nakoľko pri osvetlení pôsobí svetlo aj sova dlhochvostá, či myšiarka ušatá.

2. Zimné obdobie je časom, kedy ku nám dochádza k výskytu jedincov zo severu, či severovýchodu. Niekoľko zaujímavých príkladov preukázaného pôvodu:

- **Myšiarka ušatá** krúžkovaná v januári 1984 v Michalovciach bolo v tom istom roku v júni zaznamenaná v Rusku (2 898 km!).
- V prípade **jastraba krahulca** sme zaznamenali na našom území jedince z Nemecka, Ruska, Estónska, Litvy, Dánska, Poľska, Fínska a Švédska.
- V prípade **myšiakov hôrnych** zaleteli na Slovensko v zime jedince pôvodom z Fínska, Nemecka, Litvy, Estónska, Poľska a Švédska. Naopak náš myšiak zaletel počas zimy až do Alžírka (viac ako 1 700 km).
- U **myšiaka severského** sme zaznamenali najmä jedince zo Švédska, ale aj z Nórska a Fínska.
- V zime sa k našej časti stálej populácie sokola myšiara pripojí aj severská a migrujúca populácia napr. z Fínska, Nemecka, či Švédska. Naopak naše jedince zimujú okrem nášho územia často južnejšie (Rakúsko, Maďarsko).

3. Opatrenia realizované v rámci projektu LIFE Energia znamenajú záchranu nie menej ako 600 jedincov rôznych vtáčích druhov pred nárazom do drôtov elektrických vedení, a to každý rok. Ide o zvýšenie viditeľnosti týchto prekážok výsadbou stromov v ich blízkosti a použitím zvýrazňujúcich prvkov.

Viac o projekte LIFE13 NAT/SK/001272 ENERGIA sa dozviete na webovej stránke www.lifeenergia.sk. Projekt je podporený Európskou úniou v rámci programu LIFE a významnou mierou prispieva k zlepšeniu podmienok kritériových druhov vtákov v územiach siete Natura 2000.

